

บทความวิจัย

ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและ การพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ในพนักงานหญิงบริการ

The Effect of Information-Motivation-Behavioral Skills Program on Condom Use Behaviors in Female Sex Workers

นิตยา ฤทธิไกร, พย.ม. (Nitiya Rattikai, M.N.S.)*

รัตน์ศิริ ทาโต, Ph.D. (Ratsiri Thato, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการ

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยแบบกึ่งทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานหญิงบริการที่ปฏิบัติงานในสถานบริการคาราโอเกะ 2 แห่งที่มีลักษณะการให้บริการใกล้เคียงกัน คัดเลือกสถานบริการโดยการเลือกตามสะดวก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน (1 สถานบริการ) และกลุ่มควบคุม 25 คน (1 สถานบริการ) กลุ่มควบคุมได้รับความรู้ตามปกติ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการให้ข้อมูลฯ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย เครื่องมือวิจัยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1 สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย: 1) ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสว จ.ชุมพร

**รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

สรุป: โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สามารถเพิ่มอัตราการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการ จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการให้ข้อมูล สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเสี่ยงนี้อย่างกว้างขวางเพื่อลดอัตราการติดเชื้อต่อไป

คำสำคัญ: โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ / พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย / พนักงานหญิงบริการ

Abstract

Purpose: To examine the effect of the information-motivation-behavioral skills for AIDS prevention program on condom use behaviors in female sex workers.

Design: A quasi-experimental research.

Method: Subjects were female sex workers who work in karaoke bars. Two comparable karaoke bars were selected to participate in the study, 25 subjects from each bar were recruited. One karaoke bar served as an experimental group, the other bar served as a control group. The control group received usual knowledge while the experimental group received the information-motivation-behavioral skills program. The experimental instrument was the information-motivation-behavioral skills for AIDS prevention program. Data were collected using the condom use behavior questionnaire. Its content validity index was 1 and Cronbach's alpha coefficient was .84. Data were analyzed using descriptive and t-test statistics.

Finding: 1) The mean score of condom use behaviors of the experimental group after receiving the information-motivation-behavioral skills program was significantly higher than before receiving the program ($p < .01$). 2) The mean different score of condom use behaviors of the experimental group after receiving the information-motivation-behavioral skills program was significantly higher than those of the control group ($p < .01$).

Conclusion: The information-motivation-behavioral skills for AIDS prevention program could increase condom use among female sex workers. Therefore, this high risk group should be well informed about AIDS prevention information, motivated to use condoms, and well trained for using them.

Keywords: Information-Motivation-Behaviors Skills program / Condom use behavior / Female sex workers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พนักงานหญิงบริการมีความเชื่อและวัฒนธรรมในการมีเพศสัมพันธ์ที่ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีสูง กล่าวคือ พนักงานหญิงบริการมีการใช้ถุงยางอนามัยบ่อยครั้งกับผู้ซื้อบริการ แต่เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคูรักหรือชายอื่นจะไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัย (เกรียงศักดิ์ ครุฑกุล, 2550) โดยมีการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์เป็นบางครั้งเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 90.22 รองลงมา คือ ใช้ทุกครั้ง ร้อยละ 5.53 และไม่เคยใช้เลย ร้อยละ 4.25 (วริศรา พรชยาภากุล, พัชรี ฉั่ววิริยะกุล และสุรางค์รัตน์ ณ ลำปาง, 2551)

ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ทำให้กลุ่มพนักงานหญิงบริการมีความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งโรคเอดส์เป็นโรคที่ส่วนใหญ่ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ จากผลการสำรวจของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2552 พบว่า กลุ่มพนักงานหญิงบริการเป็นกลุ่มโรคเอดส์ร้อยละ 11.80 มีการติดเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 10.04 นอกจากนี้ ในการสำรวจความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานหญิงบริการระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2553 พบความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในหญิงบริการทางเพศ ร้อยละ 4.87 (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2553)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบปัจจัยที่ส่งผลให้พนักงานหญิงบริการไม่สามารถให้คู่นอนทุกประเภทใช้ถุงยางอนามัยเนื่องจาก 1) ขาดความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันโรคเอดส์ ความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดตามมา มีความเชื่อที่ผิด ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์

(อุดม สุดใจ, 2552; เอมอร กิตติธรรกุล, 2550; Aung, 2004) 2) ขาดแรงจูงใจในการใช้ถุงยางอนามัย เนื่องจากขาดการรับรู้ความเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์ ขาดการรับรู้ประโยชน์ มีการรับรู้อุปสรรคของการใช้ถุงยางอนามัย และขาดการสนับสนุนจากคู่นอน รวมทั้งสถานประกอบการ (กรภัทร อาจวานิชชากุล และคณะ, 2552; อุดม สุดใจ, 2552; Aung, 2004) และ 3) ขาดทักษะในการเจรจาต่อรองกับคู่นอนในการใช้ถุงยางอนามัย เนื่องจากไม่กล้าถาม ไม่รู้จะพูดอย่างไร และกลัวเสียรายได้หากคู่นอนปฏิเสธ (กรภัทร อาจวานิชชากุล และคณะ, 2552; อุดม สุดใจ, 2552; Aung, 2004)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้จัดกระทำปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันโรคเอดส์ ตามแบบแผนการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ ของ Fisher, Fisher, and Harman (2003) ซึ่งเป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อป้องกันโรคเอดส์โดยเฉพาะ โดยการให้ข้อมูลซึ่งจำเป็นต้องให้ข้อเท็จจริงเพื่อปรับความเชื่อที่ผิดที่เกี่ยวข้องกับกลไกการติดต่อของโรคเอดส์ และการป้องกันโรคเอดส์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้ ที่เน้นถึงการจดจำและการระลึกได้ถึงข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง เกิดการรับรู้ถึงอันตรายของโรคเอดส์และเกิดความต้องการในการป้องกันตนเอง นับเป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลโดยตรงต่อการกระทำพฤติกรรมป้องกันเอดส์ และสามารถส่งผ่านการมีทักษะในการกระทำพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ ปัจจัยที่สองที่จำเป็นในการป้องกันโรคเอดส์ คือ การสร้างแรงจูงใจ เพื่อนำไปสู่การป้องกันโรคเอดส์ทั้งแรงจูงใจส่วนบุคคลในเรื่องการรับรู้ความเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรคของการใช้ถุงยางอนามัย และแรงจูงใจทางสังคมในเรื่องการรับรู้ถึงการสนับสนุนของบุคคลที่มีความสำคัญต่อการใช้ถุงยางอนามัย นั่นก็คือ คู่นอนและกลุ่มเพื่อนร่วมงาน

รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และสถานประกอบการ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจจะช่วยให้เกิดความปรารถนาอันแรงกล้าภายในใจสร้างความเชื่อมั่นที่จะแก้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย รวมทั้งกระตุ้นให้คิดพิจารณาถึงเหตุผลของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ และสามารถส่งผ่าน การมีทักษะในการกระทำพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ ส่วนการพัฒนาทักษะที่เฉพาะเจาะจงกับการกระทำ พฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์เป็นสิ่งจำเป็นอันดับสุดท้าย ในการป้องกันโรคเอดส์ การพัฒนาทักษะหมายถึงรวม ไปถึงการฝึกปฏิบัติทักษะที่จำเป็นในการป้องกันโรคเอดส์ การพัฒนาทักษะเป็นความสามารถส่วนบุคคล ขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรม การป้องกันเอดส์ให้สำเร็จของแต่ละคนด้วย ซึ่งการมี ทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ที่เพิ่มขึ้น ยังเป็นผลมา จากการมีข้อมูลและการมีแรงจูงใจในการกระทำ พฤติกรรมป้องกันเอดส์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการ พัฒนาทักษะ

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรม การให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนา ทักษะกับกลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยใน พนักงานหญิงบริการหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะสูงกว่าก่อน ได้รับโปรแกรมฯ

2. คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยใน พนักงานหญิงบริการในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้ ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะสูง กว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติ

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบสองกลุ่มวัด ก่อนและหลังการทดลอง (The pretest-posttest control design)

กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานหญิงบริการที่ ปฏิบัติงานในสถานบริการคาราโอเกะ อำเภอสวี จ.ชุมพร ที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้โปรแกรม Power Analysis for Sample Size โดยกำหนดอำนาจทดสอบที่ 90% ระดับนัย สำคัญทางสถิติที่ .01 โดยใช้ขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่ ($ES = 0.90$ $\bar{x}_1 = 40.00$, $SD = 4.40$ $\bar{x}_2 = 36.00$, $SD = 3.80$) พบว่า ต้องการกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย กลุ่มละ 25 คน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล ในกลุ่มควบคุม 25 คน (1 สถานบริการ) กลุ่มทดลอง 25 คน (1 สถานบริการ) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 50 คน โดยจัดให้สถานบริการมีลักษณะการให้บริการที่ คล้ายคลึงกัน คือ เป็นร้านคาราโอเกะ เปิดบริการ เวลา 18.00 น.-24.00 น. ซึ่งพบว่า มี 2 สถานบริการ จึงทำการสุ่มสถานบริการเพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เจ้าของร้านคาราโอเกะยินดีและให้ ความร่วมมือเข้าร่วมวิจัย คัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยประสานกับเจ้าของสถานประกอบการและผู้จัดการ เพื่อเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างโดยการสอบถามความสมัครใจ โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) เป็นพนักงานประจำในร้านคาราโอเกะ ปฏิบัติงานให้บริการเวลา 18.00-24.00 น.

2) ไม่มีปัญหา ทางทางไถ่ย่น การม่งเห่น การพูดและเขียนภาษาไทย

3) ย่นดีและให้ควมร่วมม่อในการเข้าร่วมการว่จย

โดยจยค่วกลุ่มตัวอย่างให้มีคุณสมบัติคล้ายกันในด้านประสพการณ่การทำงาน ระดับการศึกษาจำนวนค่วนอย่น และการค่อมเครื่องค่อมแอลกอฮอล์

การพ่ทกษณ์ส่ทกษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ว่จยเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากที่ด่รับอนุมดีจากคณะกรรมกรการพ่การณ่การว่จยธรรมการว่จยในมนษย์ของร่วพยาบาลส่ว เลขที่ค่วกรการ HE 04/04/2555

เครื่องม่อที่ใช้ในการว่จย

1. เครื่องม่อที่ใช้ในการทดลอง ค่ว โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทกษณ์ที่ผู้ว่จยพัฒนาเนื่อหาตามแนวคืด Information-Motivation-Behavioral Skills Model of AIDS-Preventive Behavior (Fisher, Fisher, & Harman, 2003) โดยจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยท่งหมด 4 ช่นตอน ค่ว การให้ข้อมูลในการบ่กกันโรคเอดส์ การสร้างแรงจูงใจในการบ่กกันโรคเอดส์ การพัฒนาทกษณ์ในการกระทำพฤติกรรมการบ่กกันโรคเอดส์ และการสรूप โดยมีแผนสอนและสไลด์ 3 ชุด เรื่อ ร่ว และเข้าใจปลอดภัยจากเอดส์ ฤงยงอนามย์ ...Safe Life, Safe Sex และฤทธีของแอลกอฮอล์ และทกษณ์การเจรจาด่ร่อง การพูดโน้มน้าว เพื่อให้ค่วนอย่น ใช้ฤงยงอนามย์ และทกษณ์การป่วเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ค่วม่อ “ส่ล่ือวราตรี ช่วีปลอดภัย ท่วงไกลเอดส์” โดยดำเนินกิจกรรมท่งหมด 3 คร้ง ตามค่วม่อการดำเนินกิจกรรม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องม่อ ผู้ว่จยนำโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทกษณ์ในการบ่กกันโรคเอดส์ไปให้ผู้ทรงค่ววุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคเอดส์ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านโรคเอดส์ พยาบาลผู้ปฏิบัติกรการพยาบาลช่นสูงด้านโรคเอดส์ นักวิชาการสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญด้านสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ และอาจารย์ด้านส่ือเทคโนโลยี เพื่อหาความตรงของเนื่อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ร่วแบบ และความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม โดยถ่ถ่เกณท์ผู้ทรงค่ววุฒิมีความเห่นตรงกัน 4 ใน 5 แล้วนำไปทดลองใช้กับพน้งงานหญิงบริกรการ ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อประเม่นกระบวนกรดำเนินกิจกรรม ก่อนนำไปใช้จริง

2. เครื่องม่อก่กกับการทดลอง ประกอบด้วย

2.1) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ของ Mahoney et al. (1995) ที่แปลเป็นภาษาไทยโดย Thato et al. (2003) โดยใช้เทคนิคการแปลแบบย้อนกลับ (Back Translation) มีค่าความเชื่อม่น .77 และอารียา ชัยยศ (2552) ได้ปรับภาษาให้มีความเข้าใจได้ง่ายย่งช่น มีจำนวน 20 ช่อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบ ถูก ผิด หรือไม่แนใจ มีค่าดัชนีความตรงตามเนื่อหาเท่ากับ 1 วิเคราะห์ความเที่ยงได้ค่า KR-20 เท่ากับ .85 โดยมีเกณท์ประเม่นผลก่กกับการทดลอง ค่ว พน้งงานหญิงบริกรการต้องได้คะแนนในระดับสูง (> 80%) เป็นผู้ผ่านเกณท์การก่กกับการทดลอง

2.2) แบบวัดแรงจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยของ อารียา ชัยยศ (2552) แบ่งเป็น 2 มิตี ค่ว แรงจูงใจส่วนบุคคล จำนวน 15 ช่อ และแรงจูงใจทางสังคม จำนวน 10 ช่อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบล่คิรท 5 ระดับ ตั้งแต่ ไม่เห่นด้วยอย่งย่ง

(0 คะแนน) ถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .75 โดยมีเกณฑ์ประเมินผลกำกับการทดลอง คือ พนักงานหญิงบริการต้องได้คะแนนแรงจูงใจในระดับสูง (80%) เป็นผู้ผ่านเกณฑ์การกำกับการทดลอง

2.3) แบบประเมินทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ของ อาริยา ชัยยศ (2552) ประกอบด้วย 2 มิติ คือ ทักษะการเจรจาต่อรอง จำนวน 9 ข้อ และทักษะการปฏิเสธ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำตอบแบ่งเป็น ปฏิบัติ (1 คะแนน) และ ไม่ปฏิบัติ (0 คะแนน) ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 ค่าความเที่ยงของความสอดคล้องของการสังเกต (Inter-rater reliability) เท่ากับ 1 โดยมีเกณฑ์ประเมินผลกำกับการทดลอง คือ พนักงานหญิงบริการต้องได้คะแนนในระดับสูง (80%) เป็นผู้ผ่านเกณฑ์การกำกับการทดลอง

2.4) แบบประเมินทักษะในการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องของ อาริยา ชัยยศ (2552) มีจำนวน 11 ข้อ ลักษณะคำตอบแบ่งเป็น ปฏิบัติ (1 คะแนน) และ ไม่ปฏิบัติ (0 คะแนน) มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกต (Inter-rater reliability) เท่ากับ 1 โดยมีเกณฑ์ประเมินผลกำกับการทดลอง คือ พนักงานหญิงบริการ ต้องได้คะแนนในระดับสูง (80%) เป็นผู้ผ่านเกณฑ์การกำกับการทดลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ จำนวนของคู่นอน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ดัดแปลงจาก อาริยา ชัยยศ (2552) มีจำนวน 10 ข้อ

เป็นการประเมินพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกับลูกค้า สามีหรือคู่ที่อยู่กินด้วยกัน และชายอื่น ลักษณะคำตอบเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ตั้งแต่ ใช้ทุกครั้ง (4 คะแนน) ถึง ไม่ใช้เลย (1 คะแนน) มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค .84

การดำเนินการทดลอง

ขั้นที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยได้เข้าฝึกทักษะการสร้างแรงจูงใจ ทักษะการเจรจาต่อรอง การพูดโน้มน้าว ทักษะการปฏิเสธ และทักษะการใช้ถุงยางอนามัยกับนักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรม คัดเลือกผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยเข้าพบเจ้าของร้านคาราโอเกะ หลังจากได้รับการอนุญาต ผู้วิจัยนัดพบพนักงานหญิงบริการ ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และทำแบบวัดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (Pre-test) ทั้งในกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง

ขั้นที่ 2 ระยะดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ครั้งที่ 1 ประกอบด้วย การให้ข้อมูล และการสร้างแรงจูงใจโดยผู้วิจัยดำเนินการให้ข้อมูลโดยผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่มีการติดเชื้อจากการประกอบอาชีพ พนักงานหญิงบริการ จัดกิจกรรม “ใครมีเชื้อเอชไอวี” พร้อมทั้งนำเสนอข้อเท็จจริงตามแผนการสอนเรื่อง “รู้ และเข้าใจ ปลอดภัยจากเอดส์” โดยใช้สื่อสไลด์ประกอบการสอน รูปภาพ และคู่มือ “ผีเสื้อราตรี ชีวิตปลอดภัย ห่างไกลเอดส์” ให้พนักงานหญิงบริการวิเคราะห์ในประเด็น “เอดส์รู้จริง รู้ทัน ป้องกันได้” และผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของการดำเนินกิจกรรมครั้งที่ 1

ครั้งที่ 2 ประกอบด้วย การให้ข้อมูลและการสร้างแรงจูงใจ ผู้วิจัยจัดกิจกรรม “เติมใจให้กัน” ให้ความรู้ตามแผนการสอน เรื่อง “ถุงยางอนามัย...Safe Life, Safe Sex และฤทธิ์ของแอลกอฮอล์” และเรื่อง “ทักษะการเจรจาต่อรอง การพูดโน้มน้าวเพื่อใช้ถุงยางอนามัย และทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย” โดยใช้สื่อสไลด์ประกอบการสอน และคู่มือ “ผีเสื้อราตรี ชีวิตปลอดภัย ห่างไกลเอดส์” หลังจากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของการดำเนินกิจกรรมครั้งที่ 2

ครั้งที่ 3 ประกอบด้วย การให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะ จัดการพัฒนาทักษะการเจรจาต่อรอง การพูดโน้มน้าว และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การทำให้ถุงยางอนามัยเป็นส่วนหนึ่งของการเล้าโลมโดยพนักงานหญิงบริการที่ประสบความสำเร็จในการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์และสรุปโดยผู้วิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะการสวมถุงยางอนามัย รวมทั้งการใช้สารหล่อลื่นอย่างถูกวิธี โดยให้ผู้ช่วยวิจัยสาธิต ผู้วิจัยประเมินผลการฝึกทักษะการใช้ถุงยางอนามัยโดยใช้แบบประเมินทักษะการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องและประเมินผลความรู้เรื่องโรคเอดส์ โดยใช้แบบวัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ ประเมินผลการกำกับการทดลองโดยตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการป้องกันโรคเอดส์

ขั้นที่ 3 ระยะหลังการทดลอง

ครั้งที่ 4 เป็นการประเมินผลหลังการทดลอง ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (Post-test) ผู้วิจัยให้ความรู้เรื่อง รู้และเข้าใจปลอดภัยจากเอดส์ ถุงยางอนามัย...Safe Life, Safe Sex และฤทธิ์ของ

แอลกอฮอล์ ทักษะการเจรจาต่อรอง พูดโน้มน้าว เพื่อใช้ถุงยางอนามัย และทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย / การออกจากสถานการณัพร้อมทั้งแจกเอกสารคู่มือ “ผีเสื้อราตรี ชีวิตปลอดภัย ห่างไกลเอดส์” ให้กลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการก่อนและหลังได้รับการให้โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ โดยใช้สถิติ Dependent t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต่างของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ Independent t-test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอายุ 21-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 88 และ 76 ตามลำดับ ประสบการณ์การทำงานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีระยะเวลา 2-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 ระดับการศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52 จำนวนคู่นอนประจำ / คู่นอนที่ไม่ใช่ลูกค้าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีคู่นอนมากกว่า 1 คน คิดเป็นร้อยละ 80 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งในกลุ่มทดลองและในกลุ่มควบคุม พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 56 ในส่วนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนที่ไม่ใช่ลูกค้าในกลุ่ม

ทดลอง พบว่า ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเลย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 และในกลุ่มควบคุม ใช้มากกว่าไม่ใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36 สำหรับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนที่เป็นลูกค้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ส่วนใหญ่ ใช้ทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60 และร้อยละ 56

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ดังตารางที่ 1

3. ค่าเฉลี่ยความต่างของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการกลุ่มที่ได้

รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ดังตารางที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการหลังได้รับโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ผลการวิจัยเป็นไปตาม

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ ($n=25$)

กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		df	t	p-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (ช่วงคะแนน 10-40)	26.84	2.81	35.32	1.35	24	-17.80	.000

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต่างของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการระหว่างกลุ่มทดลอง ($n=25$) และกลุ่มควบคุม ($n=25$)

คะแนนพฤติกรรม การใช้ถุงยางอนามัย	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	$\bar{d}$	Sd	df	t	p-value
	$\bar{x}$	$\bar{x}$					
กลุ่มควบคุม	29.24	30.56	1.32	.85	30.05	-14.15	.000
กลุ่มทดลอง	26.84	35.32	8.48	2.38			

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการให้ข้อมูลในการป้องกันโรคเอดส์ มีการให้ข้อมูลความรู้ตามแผนการสอน ทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การให้ความรู้เรื่อง “รู้ และเข้าใจ ปลอดภัยจากเอดส์” 2) การให้ความรู้เรื่อง “ถุงยางอนามัย...Safe Life, Safe Sex และฤทธิ์ของแอลกอฮอล์” และ 3) การให้ความรู้เรื่อง “ทักษะการเจรจาต่อรอง การพูดโน้มน้าว เพื่อให้คู่นอนใช้ถุงยางอนามัย และทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย” การให้ข้อมูลความรู้เหล่านี้ทำให้พนักงานหญิงบริการเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน จึงส่งผลให้พนักงานหญิงบริการมีความรู้เกี่ยวกับกลไกการติดต่อของโรคเอดส์ เกิดการรับรู้ประโยชน์ของการใช้ถุงยางอนามัย และรับรู้แนวทางการจัดอุปสรรคของการใช้ถุงยางอนามัย รวมทั้งมีความรู้ในการใช้ถุงยางอนามัย การเจรจาต่อรองเพื่อใช้ถุงยางอนามัย และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยอย่างถูกต้อง หลังการทดลองพบว่าพนักงานหญิงบริการได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องเอดส์เท่ากับ 17.96 (จากช่วงคะแนน 0-20) อยู่ในระดับสูงและผ่านเกณฑ์กำกับการทดลองทุกคน

2. ขั้นตอนการสร้างแรงจูงใจในการป้องกันโรคเอดส์ เป็นการสร้างแรงจูงใจส่วนบุคคลและแรงจูงใจทางสังคม เป็นการดำเนินกิจกรรมกลุ่มวิเคราะห์ประเด็น “เอดส์รู้จริง รู้ทัน ป้องกันได้” กิจกรรม “เติมใจให้กัน” ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า หลังการทดลองพนักงานหญิงบริการได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยเท่ากับ 91.40 (จากช่วงคะแนน 0-100) อยู่ในระดับสูงและผ่านเกณฑ์กำกับการทดลองทุกคน

3. ขั้นตอนการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ ประกอบด้วยทักษะในการใช้ถุงยางอนามัย

อย่างถูกวิธี การสาธิตวิธีการสวมและถอดถุงยางอนามัยที่ถูกต้องและการใช้สารหล่อลื่นอย่างเหมาะสม การทำให้ถุงยางอนามัยเป็นส่วนหนึ่งของการเส้าโลม โดยให้พนักงานหญิงบริการที่ประสบความสำเร็จในการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเป็นผู้สาธิต แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกัน ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า หลังการทดลองพนักงานหญิงบริการได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องเท่ากับ 10.52 (จากช่วงคะแนน 0-11) ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อให้คู่นอนใช้ถุงยางอนามัย และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยเท่ากับ 15.76 (จากช่วงคะแนน 0-17) ซึ่งอยู่ในระดับสูงและผ่านเกณฑ์กำกับการทดลองทุกคน การที่พนักงานหญิงบริการมีทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อโน้มน้าวใจให้คู่นอนทุกประเภทใช้ถุงยางอนามัย และมีทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยได้ถูกต้อง จึงส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของผู้ใช้บริการชายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการมีทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ที่เพิ่มขึ้น ยังเป็นผลมาจากการมีข้อมูลและการมีแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมป้องกันเอดส์

4. ขั้นตอนการสรุป โดยผู้วิจัยได้เน้นย้ำสาระสำคัญของการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง และสนับสนุนให้กลุ่มตัวอย่างร่วมกันสรุป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสาระของแต่ละกิจกรรมอย่างถ่องแท้และเกิดการจดจำได้อย่างแม่นยำ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานหญิงบริการในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรม การให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับความรู้ตามปกติ

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยความต่างของคะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงาน

หญิงบริการกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า พนักงานหญิงบริการที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ เป็นกลุ่มที่ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยโดยใช้ IMB Model of AIDS Preventive Behavior (Fisher, Fisher, & Harman, 2003) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งผลให้พนักงานหญิงบริการที่ได้รับโปรแกรมฯ มีข้อมูลความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์อย่างถูกต้อง มีแรงจูงใจทั้งในระดับบุคคลและทางสังคมที่จะกระทำพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ และมีทักษะในการเจรจาต่อรองและการปฏิเสธอย่างถูกต้อง จึงส่งผลให้พนักงานหญิงบริการมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องและสม่ำเสมอ ดังเหตุผลที่อธิบายไว้ในสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Fisher, Fisher, Misovich, Kimble and Malloy (1996) ที่นำแนวคิด IMB มาใช้ในการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักศึกษา พบว่า 1 เดือน หลังจากนักศึกษาได้รับการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์ นักศึกษาเข้าถึงถุงยางอนามัยมากขึ้น มีการเจรจาต่อรองเพื่อมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยสูงขึ้น และมีการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Kalichman et al. (2005) ที่นำแนวคิด IBM มาใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซ้ำ พบว่า ชายที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีอัตราการไม่ป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ลดลง ลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ลง และมีอัตราการป่วยช้าลง สอดคล้องกับการศึกษาของ Cornman et al. (2007) ที่นำแนวคิด IBM มาใช้ในการป้องกันโรค

เอดส์ในกลุ่มคนขับรถบรรทุก พบว่า คนขับรถบรรทุกเกิดความตระหนักต่อการป้องกันโรคเอดส์ มีทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ และใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณวรรณ วิเทพ อาภาพร เฝ้าวัฒนา และพิมพ์สุภาวี่ จันทนะโสดี (2555) ที่พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมที่ประยุกต์หลักอริยมรรคร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ส่วนในกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติจากสื่อต่างๆ ที่มีการแจกแผ่นพับ การสอนบรรยาย และจากการตรวจเยี่ยมสถานบริการ แจกถุงยางอนามัยและให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปีละ 2 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 52 เมื่อไม่มีการส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยด้วยการให้ข้อมูลความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์อย่างครอบคลุม ขาดการสร้างแรงจูงใจทั้งระดับบุคคลและระดับสังคม นอกจากนี้ ยังขาดทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ขาดทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ขาดทักษะการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องและการทำถุงยางอนามัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเฝ้าโลม ซึ่งการได้รับความรู้ตามปกติเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้พนักงานหญิงบริการเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย แม้ว่าความรู้จะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ แต่การมีความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงเสมอไป

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า โปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ ส่งผลให้พนักงานหญิงบริการมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่สูงขึ้น และมี

คะแนนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติ

ข้อจำกัดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเปราะบางซึ่งมีโอกาสเข้าถึงได้ยาก และเป็นพนักงานประจำที่ต้องได้รับการยินยอมให้ดำเนินการวิจัยจากเจ้าของสถานบริการ ผลการวิจัยจึงใช้ได้เฉพาะกลุ่มนี้เท่านั้น ซึ่งการเข้าถึงกลุ่มพนักงานหญิงบริการต้องอาศัยการดำเนินการจากคนในพื้นที่ที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีและสามารถเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับเจ้าของสถานบริการเพื่อให้ได้รับอนุญาตเข้าไปดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า โปรแกรมการให้ข้อมูลการสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ทำให้พนักงานหญิงบริการกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสูงขึ้น ซึ่งโปรแกรมนี้นี้มีการให้ข้อมูลโดยใช้ตัวแบบจริงที่ติดเชื้อเอชไอวีจากการเป็นพนักงานหญิงบริการ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการสร้างแรงจูงใจทาง

สังคมที่มีการสนับสนุนจากสถานประกอบการในการจัดป้ายสนับสนุนการใช้ถุงยางอนามัยติดไว้อย่างชัดเจน มีการพัฒนาทักษะการเจรจาต่อรอง การพูดโน้มน้าวเพื่อให้คู่นอนใช้ถุงยางอนามัย และการปฏิเสธเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การทำให้ถุงยางอนามัยเป็นส่วนหนึ่งของการเล่าโลม โดยการเรียนรู้จากตัวแบบพนักงานหญิงบริการที่ประสบความสำเร็จในการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่พยาบาลทั้งที่มีหน้าที่ด้านการบริหาร ปฏิบัติการ การศึกษาและการวิจัยควรให้ความสำคัญและร่วมกันป้องกันปัญหาสุขภาพทางเพศในกลุ่มพนักงานหญิงบริการ เห็นความสำคัญของการทำงานเชิงรุกในพนักงานหญิงบริการ อันนำไปสู่การกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ อันจะสามารถลดอุบัติการณ์ของการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ลงได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

.....

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรภัทร อาจวานิชชากุล, ชัยยง ขามรัตน์ และพรณี บุญชรหัตถกิจ. (2552). ผลของโปรแกรมการสร้างพลังร่วมกับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของหญิงขายบริการทางเพศต่างด้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย. *วารสารวิจัยคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 2 (2), 13-20.
- เกรียงไกร ยอดเรือน. (2549). *การใช้กิจกรรมส่งเสริมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวีของหญิงขายบริการทางเพศ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกรียงศักดิ์ คุรุกิจ. (2550). พฤติกรรมเสี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มหญิงขายบริการทางเพศ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2550. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 2 (1), 1163-1170.
- จักรกฤษณ์ ปัญญาพงษ์. (2551). *เพศวิถี การรับรู้ ความเสี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ของวัยรุ่น: กรณีศึกษาจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคเหนือ*. ในการประชุม ขับเคลื่อนระดับชาติวิยาสู่การพัฒนา นโยบายสาธารณสุข, หน้า 79-80. 26-28 มกราคม 2552 ณ โรงแรม มิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร.
- โซนิดา คุ่มตลอด. (2546). *พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหญิงบริการทางเพศ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี พ.ศ. 2546*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์ จันทรมณี, นิรมล ปัญสุวรรณ และธนรักษ์ พลพัฒน์. (2549). *การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มหญิงขายบริการทางเพศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาวิณี โสมณวัฒน์. (2549). *เครือข่ายการขายบริการทางเพศ และพฤติกรรมลดสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของหญิงขายบริการทางเพศบริเวณชายแดนไทย-ลาว จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรอุวรรณ วิเทห์ อาภาพร เผ่าวัฒนา และพิมพ์สุภาวี จันทนะโสดี. (2555). ผลของโปรแกรมการประยุกต์หลักอริยมรรคร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในนักเรียนประถมศึกษาปีที่6. *วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 24(1), 111-127.

วิศรา พรชยาภากุล, พัชรี ฉั่ววริยะกุล และสุรางค์รัตน์ ลำปาง. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการตรวจหาเชื้อเอชไอวีกับประเภทของความเสี่ยงและการใช้ถุงยางอนามัยของผู้มารับบริการในคลินิกนิรนาม สภากาชาดไทย สาขาเชียงใหม่ สถานีกาชาดที่ 3 เชียงใหม่ ในทองกร ยันรังสี, ลิซ่า กันธมาลา, *การสัมมนาระดับชาติ เรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 12*, หน้า 116. 27-29 พฤษภาคม 2552 ณ อิมแพ็ค คอนเวนชัน เซนเตอร์ เมืองทองธานี.

สาธารณสุข, กระทรวง. กรมควบคุมโรค. (2552). *รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำ*

- สัปดาห์ออนไลน์]. Retrieved from: <http://203.157.15.4/> [1 กันยายน 2553]
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมควบคุมโรค. (2553). สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์[ออนไลน์]. Retrieved from: <http://epid.moph.go.th> [2 กันยายน 2553]
- อารียา ชัยยศ. (2552). ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล-การสร้างแรงจูงใจ-การพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของพนักงานบริการชายรักรชาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม สุดใจ. (2552). การเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของหญิงบริการแบบตรงและแบบแฝงในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอมอร กิตติธรรณ. (2550). ความชุกการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวีในหญิงบริการทางเพศที่รับบริการจากคลินิกเคลื่อนที่จังหวัดภูเก็ต 2550. วารสารรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์, 39 (มิถุนายน), 93-95.
- ภาษาอังกฤษ**
- Aung, S.E. (2004). *Negotiation power in partner's condom use among Myanmar migrant women in Samut Sakhon province Thailand*. Master's Thesis. Faculty of Public Health, Graduate School, Mahidol University.
- Carey, M.P., Braaten, L.S., Maisto, A., Gleason, J.R., Foesyth, A.D., Durant, L.E., & Jaworski, B.C. (2000). Using Information, Motivation Enhancement, and Skills Training to reduce the risk of HIV infection for low-income urban women: A randomized clinical trial. *Journal of Health Psychology*, 19(1), 3-11.
- Cornman, D.H., Schmiede, S.J., Bryan, A., Benziger, T.J., & Fisher, J.D. (2007). An information-motivation-behavioral skills (IMB) model-based HIV prevention intervention for truck drivers in India. *Social Science & Medicine*, 64(8), 1572-84.
- Fisher, J.D., Fisher, W.A., Williams, S.S., & Malloy T.E. (1994). Empirical tests of an Information-Motivation-Behavioral Skills Model of AIDS-Preventive Behavior with gay men and heterosexual university students. *Journal of Health Psychology*, 13(3), 238-50.
- Fisher, W.A., Fisher, J.D., & Harman, J. (2003). The Information-Motivation-Behavioral Skills Model: A general social psychological approach to understanding and promoting health behavior. *Social Psychological Foundation of Health and Illness* [online]. Retrieved from: <http://books.google.com/books?> [2010, July 12]
- Fisher, J.D., Fisher, W.A., Misovich, S.J., Kimble, D.L., & Malloy, T.E. (1996). Changing AIDS risk behavior: Effects of an intervention emphasizing AIDS risk reduction information, motivation, and behavioral skills in a college student population. *Health Psychology*, 15(2), 114-23.

Kalichman, S.C., Cain, D., Weinhardt, L., Benotsch, E., Presser, K., Zweben, A.....& Swain, G.R. (2005). Experimental components analysis of brief theory-based HIV/AIDS risk-reduction counseling for sexually transmitted infection patients. *Health Psychology, 24*(2), 198-208.

Thato, S., Charron-Prochownik D., Stone, C.A., Dorn, L.D., & Albrecht, S.A. (2003). Predictors of condom use among adolescent Thai vocational students. *Journal of Nursing Scholarship, 35*(3), 157-163.